

- **Verslagen van activiteiten**
- **Wat anderen doen**
- **KNNV in het NCG Versterkingsprogramma**

De deadline voor de volgende Padloper is 5 oktober 2023

Verslagen van activiteiten

Zondag
12 juni

Excursie

Leinwijk & Wolfsbarge

tekst & foto's: Stella

Op 12 juni hebben we met een aantal mensen een rondje Leinwijk gelopen. Dit kleine natuurgebied bij het Zuidlaardermeer is met name interessant voor vogels. Vooral watervogels en rietvogels, maar je kunt rond de bosjes ook kleine zangvogels zien zoals fitis en zwartkop. Vaste prik in dit gebied zijn grauwe gans en bruine kiekendief, maar we hebben ook genoten van de sierlijke zwarte sterns. Een winderige dag in juni is natuurlijk niet het beste moment om de kleine vogels te zien, maar de rietzanger wilde nog wel meewerken en zelfs op de foto. Verder zagen we op de brandnetels veel rupsen van de dagpauwoog en de bloemen van koninginnenkruid en braam

trokken heel wat vlinders en zweefvliegen. Uiteindelijk bleef er geen tijd meer over voor Wolfsbarge.

Zaterdag
16 juli

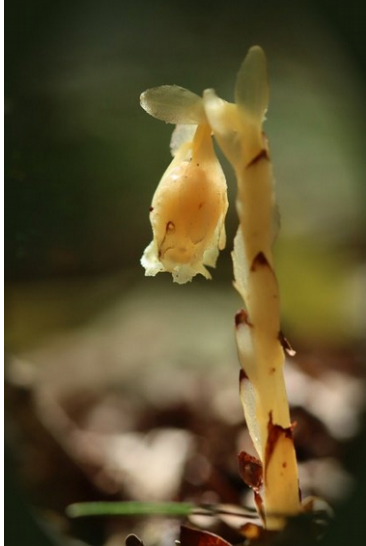
Excursie werkgroep natuurfotografie

Lauwersmeer

tekst & foto's: Stella

Een door de werkgroep natuurfotografie georganiseerde excursie naar het landje van juffrouw Ali op 16 juli trok slechts 3 deelnemers. Het was een herhaling van vorig jaar toen we slechts met z'n tweeën waren, maar zeer enthousiast. Dat is heel jammer, want je vindt er op een klein stukje allerlei plantensoorten van vochtige duinvalleien. Soorten als moeraswespenorchis, addertong, rondbladig wintergroen en zomerbitterling. In de directe omgeving staan nog soorten als wilde cichorei, peen, pastinaak en stofzaad. Je kunt je hier helemaal uitleven in de macrofotografie of gewoon genieten van al die prachtige soorten. Op de terugweg hebben we nog even gekeken bij het Jaap Deensgat, waar veel parnassia bleek te staan. In de hut zagen we nog boerenzwaluwen.

Zaterdag
12 nov

Excursie vogelwerkgroep

Vosbergen

tekst: Lya

We wandelden met z'n zessen in het prachtige landgoed/boslandschap bij de Vosbergen.

Het was mistig en frisjes, de oranje beukenbladeren lichten overal op en dwarrelden langzaam naar beneden, op zoek naar vogels leken de blaadjes soms op vogels! Natuurlijk hebben we de bosuilboom opgezocht en uitgebreid naar de uil staan kijken, die onaangedaan terugstaarde.

We zagen naast vogels ook heel veel prachtige paddenstoelen:

nevelzwam, gewone hertenzwam, roodgerande houtzwam, porceleinzwam, waaierbuisjeszwam,

heksenscherm, platte tonderzwam, dikrand tonderzwam, reuzenzwam, botercodyllia, witte bultzwam, gewone zwavelkop, plooivoetstuijzwam, rodekoolzwam en stinkzwam.

De vogels die we zagen en of hoorden op volgorde van wandelen:

pimpelmees	zwarte kraai	buizerd
staartmezen	roodborst	kauwtjes
boomklever	grauwe gans	bosuil
knobbelzwaan	merel	kolgans
vinken	houtduif	koperwieken
koolmees	sijs	groene spechten
boomkruiper	goudhaantjes	zilvermeeuw
grote bonte specht	vlaamse gaaien	

Zaterdag
19 nov

Excursie werkgroep natuurfotografie

Vosbergen

tekst & foto's: Stella

Een koude ochtend, volgend op een nacht met vorst. Een stralend zonnetje erbij. De algemene excursie op 19 november door de werkgroep natuurfotografie begon goed, zeker na alle regen van de afgelopen week. Er waren slechts 4 deelnemers, allen leden van de werkgroep.

Het landgoed leent zich goed voor landschapsfotografie, maar de felle zon maakte het wel lastig door de grote contrasten tussen lichte en donkere delen van de foto. In plaats daarvan kun je je ook richten op paddenstoelen (niet zo veel meer) en herfstblaadjes, of gebruik maken van de zon voor tegenlicht opnames.

Zaterdag
11 febr

Excursie vogelwerkgroep

Apelbergen

tekst: Willy

Met 11 man/vrouw stonden we op zaterdagmorgen om half 10 bij het Paviljoen Appelbergen.

We hebben een mooie en afwisselende wandeling gemaakt door het gebied. Het was lekker rustig, nog weinig hond-uitlaters en nauwelijks wind. Al heel wat bosvogels lieten zich horen en/of zien. 25 soorten zijn waargenomen.

Best veel vind ik voor de tijd van het jaar. Na afloop was er koffie met voor de meeste appeltaart!

Waarnemingen:

Kolgans	Koolmees	Boomklever
Grauwe gans	Pimpelmees	Boomkruiper
Nijlgans	Goudhaan	Vink
Blauwe reiger	Merel	Gaai
Torenvalk	Zanglijster	Staatmees
Wilde eend	Grote lijster	Goudvink
Houtduif	Ekster	Kuifmees
Roodborst	Zwarte kraai	
Gr.bonte specht	Winterkoning	

Zaterdag | Excursie vogelwerkgroep
11 mrt | **Drentse A**

tekst: Klara

Op een stralende winterse dag hebben we gewandeld bij Anloo en de volgende vogels gespot
Op de bovenste foto: zoek de 5 reeen (hint: helemaal bovenin)

Waarnemingen:

Buizerd	Geelgors	Merel
Roodborst	Grote zilverreiger	Koolmees
Zwarte kraai	Blauwe reiger	Holenduif
Houtduif	Wilde eend	Wulp
Boomkruiper	Nijlgans	Winterkoning
Pimpelmees	Kauw	Keep
Groene specht	Mus	Sijsje
Kievit	Aalscholver	Vink
Ooievaar	Zilvermeeuw	Canadese gans
Vlaamse gaai	Spreeuw	

Zaterdag
8 apr

Excursie vogelwerkgroep

tekst: Willy

De Braak en het Friescheveen

18 deelnemers stonden om 9.30 klaar om op pad te gaan.

Weer: bewolkt maar droog.

We begonnen met een wandeling door de Braak. Nog maar net \pm 15 meter na de ingang, werden we al 'verwelkomt' door de zang van vele vogels. Als notulist moest ik metéén flink 'aan de bak'.

Blauwe reigers vlogen rond en waren bezig met hun nesten, kool- en pimpelmees, merel en boomklever lieten zich horen. En diverse spreeuwen zongen en baltsten. De oude bomen met vele gaten bieden hen een ideale nestgelegenheid. Na een wandeling van ruim een uur zijn we overgestoken naar het Friescheveen. Hier maakten we een ronde langs de plas, vogelkijkhut en via het dijkje weer terug naar onze startlocatie voor koffie bij Sporttrade.

In totaal werden er 51 vogelsoorten waargenomen, waaronder fraaie soorten als de zeearend en waterral en 'vroegse' soorten als de rietzanger en snor.

Daarnaast 2 zoogdieren: een ree en meerdere eekhoorns.

Waarnemingen:

Aalscholver	Fuut	Houtduif
Merel	Roodborsttapuit	Vink
Blauwe reiger	Gaai	Ijsvogel
Nijlgans	Slobeend	Waterhoen
Boerenzwaluw	Grauwe gans	Kauw
Ooievaar	Snor	Waterral
Boomklever	Groene specht	Keep
Pimpelmees	Soepeend	Wilde eend
Boomkruiper	Groenling	Kievit
Putter	Spreeuw	Winterkoning
Dodaars	Grote bonte specht	Knobbelzwaan
Rietgors	Staartmees	Zanglijster
Ekster	Grote Canadese gans	Koolmees
Rietzanger	Tjiftjaf	Zeearend
Fitis	Grote zilverreiger	Krakeend
Roodborst	Veldleeuwerik	Zwartkop
Zwarte kraai	Kuifeend	Meerkoet

Zaterdag
15 apr

Excursie

WITTE VILLA RASQUERT

tekst: Fons foto's: Hilly, Fons

De excursie bestond uit 7 personen en werd geleid door Michiel Boekschoten, die ons heel precies -maar wel als een echte onderwijzer- het hele landgoed minutieus heeft laten zien. Dat nam zeker zo'n vier uur in beslag.

Ondanks de kou , maar zonder regen, vonden we vele bloeiende kruiden, die merendeels wel tot de stinzenflora te rekenen zijn. Een aantal waren door de vader -Bert Boekschoten- ingevoerd uit landen als Frankrijk (Pyreneeën). Sommige kruiden waren nog niet zichtbaar omdat ze pas later in blad en bloei komen zoals *Lilium martagon* en *Ornithogallum pyrenaicum*.

Anderen zoals een paar *Gagea luteum* (Geelster) hadden hun bloemkleur al verloren.

Overweldigend in aantal en oppervlak waren de **Allium martagon**. Deze Armbloemige look heeft bij de witte bloei alle broedknolletjes boven aan de bloeistengel. Na de bloei buigen zij naar de grond en verspreiden zich zo razendsnel !! Er tussen in vielen plukken veel gevuldere /grotere helder witte op. Ze worden wel Boslook genoemd maar dragen dezelfde naam! (zie foto).Oorsprong Azië o.a. In de Kaukasus.

Voor bijna iedereen waren de **Cardamine bulbiferum** = *Allium paradoxum* = *Dentaria bulbiferum* oftewel Bolletjeskers nieuw. Ook hier zaten er kleine broedknolletjes aan de stengels maar op de bladknopen. Verderop stonden ze al mooi (paars)roze te bloeien. (zie foto). Oorsprong M en Z Europa en ZW Azië.

Ook heel speciaal was de **Lathraea clandestina** oftewel Prachtschubwortel. Het zijn echte parasieten zonder enig bladgroen, die met de wortels van bomen verbonden zijn. Ze komen als een bundel paarse bloemen aan het oppervlak. Familie natuurlijk van de Bremraapfamilie. (zie foto)

Flinke vlakken met **Paris quadrifolia** oftewel Eenbes voelen zich hier thuis. Die kende ik alleen van Zuid Limburg. Vroeger werden ze bij de aspergefam gerekend. Nu hebben ze een eigen familie. Ook de paarsblauwe bes is giftig. Maar zover waren ze nu nog niet.

Adoxa moschatellina oftewel Muskuskruid. Dit lage en heel bescheiden plantje kende ik alleen uit het Hasbruch, en komt hier op de klei maar heel zelden voor! Maar ja als je zijn milieu creëert en de plant bijv. uit Zuid Limburg importeert . . .

Om het verhaal niet te lang te maken noem ik hier alleen nog:

Ranunculus auricomus = bulbosus / Gulden of knolboterbloem

Corydalis meerdere soorten zoals Vinger-, en Knolhembloem (fam. Papaver)

Fritellaria meleagris / Kievitsbloem

Rumex sanguineus / Bloedzuring

Petasites / Hoefblad (2 soorten)

Anemone / 3 soorten 3 kleuren Bosanemoon (+ ook Japanse A.)

Over struiken en bomen (veel Lindes; die zorgen voor goede compost) hadden we het nauwelijks.

Maar Adri Akkerman schudde de naam van de flinke brede conifeer -de Juniperus chinensis 'Plumosa'- zo uit zijn mouw. Hij werkte dan ook als boomkwekerij adviseur.

De meeste foto's ontving ik van zijn vrouw Hilly.

In alle bescheidenheid mag ik nog wel zeggen dat o.a.het bruggetje door ondergetekende van verval is gered.

Fons Vos april 2023

Wat anderen doen

Landelijke Insectenwerkgroep

Bij de Landelijke Insectenwerkgroep (LIW) van de KNNV is het blad Veelpoot, jaargang 33 nr 2 uitgekomen. Veelpoot is het blad voor de leden van de LIW. Belangstellenden die zich in insecten willen verdiepen worden uitgenodigd een kennismakingsnummer aan te vragen via liw@knnv.nl.

uitverkochte tabellen JBU als pdf

Op 1 februari 1973 fuseerden de uitgeverijen van de NJN en JNM (destijds KJN en CJN) tot de Jeugdbondsuitgeverij. Sindsdien zijn er veel uitgaven geweest waar veel jeugdbonders, maar ook niet jeugdbonders, bij betrokken zijn geweest. We bedanken iedereen die een bijdrage hebben geleverd voor deze mooie jaren!

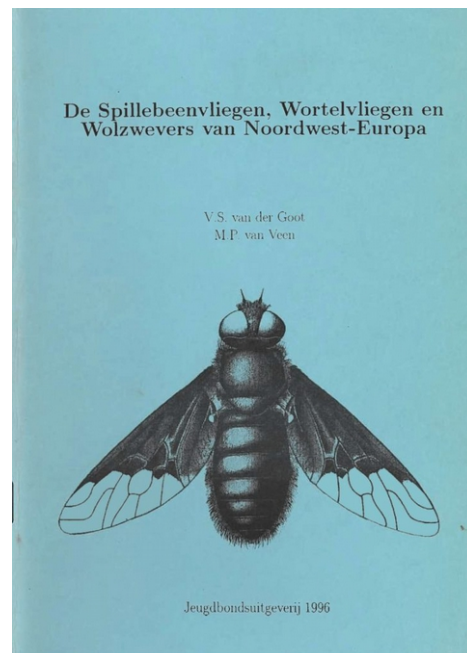
Dit hele jubileumjaar zal de JBU oude, uitverkochte tabellen via de website gratis beschikbaar stellen als pdf. Ook zullen we feestelijke activiteiten

organiseren, daar over later meer informatie.

Oude, uitverkocht uitgaven van de Jeugdbondsuitgeverij zijn [hier](#) te vinden als PDF.

[De plooivleugelwespen, 1985](#)

[De Spillebeenvliegen, Wortelvliegen
en Wolzwevers van Noordwest-
Europa, 1996](#)

[Wielwebspinnentabel, 1979](#)

[De graafwespen van de Benelux, 1996](#)
[Supplement voor De graafwespen van
de Benelux, 1999](#)

Kijk op Exoten

42ste nieuwsbrief van het project: “Kijk op Exoten”.

De KNNV werkt samen aan het project Signalering Exoten van het Team Invasieve Exoten dat op initiatief van de NVWA (Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit) is opgestart.

Exoten zijn dieren en planten die niet van nature in ons land thuishoren en schade kunnen aanrichten.

Waarnemers spelen een belangrijke rol in het veld als het gaat om het signaleren van potentieel invasieve exoten.

In dit project heeft de KNNV afgesproken dat zij haar leden zal informeren over specifieke soorten via haar nieuwsbrieven, website en in Natura.

De nieuwsbrief roept op om exoten te melden op www.telmeel.nl en op www.waarneming.nl.

Alle voorgaande nieuwsbrieven zijn te vinden op de projectwebsite van de KNNV: <https://knnv.nl/lees-mee/kijk-op-exoten/>

Op Natuurtijdschriften.nl worden ook alle bijdragen opgenomen en die zijn daar eenvoudig terug te vinden.

Week van de Biodiversiteit 20-29 mei

trouwens wat anders dan de IMG, die de schade -afhandeling doet. Dat lijkt hetzelfde maar is een wereld van verschil. Dat versterken kan van alles zijn, van wat spouwankers aanbrengen tussen een buiten en binnenmuur (om de constructie wat steviger te maken) tot een complete sloop en nieuwbouw. De bedoeling is dat er rond de 30.000 panden versterkt worden, waarvan ongeveer 20.000 tot 25.000 impact hebben op de ecologie. Maar wat is impact op de ecologie? Wat uitleg hieronder. Eerst het saaie deel.

Juridisch

Je kan je voorstellen dat, vooral in de wat oudere panden, ergens wel een scheur, kier, gat of andere opening zit waar een dier in kan kruipen. Als je dan roekeloos de versterkingsmaatregelen uitvoert, dan is de kans op verstoring of zelfs doding van dieren aanwezig. Dan ben je in overtreding op de Wet natuurbescherming (Wnb). Dat geldt zelfs voor het aantasten van een verblijfsplaats. En dat is uiteindelijk nog belangrijker. Want, als we uiteindelijk allemaal nieuw strakke, gerenoveerde, geïsoleerde huizen in onze provincie willen, dan is er geen gaatje meer over voor onze vleermuizen en vogels. Moet je dan eens zien hoe kaal het dan in je omgeving gaat worden.

Een overtreding is een economisch delict en dat kan, zelfs voor particulieren, hoge boetes opleveren. Gelukkig zijn er ontheffingen te verkrijgen bij de Provincie Groningen (bevoegd gezag) onder bepaalde voorwaarden. Volgens het regulier proces moet je jaarrond onderzoek laten doen, voordat er überhaupt een vergunning afgegeven wordt en je kan beginnen. Vanuit de dieren gezien misschien een goed plan, maar gezien het organisatorisch (en dan vergeten we gemakshalve het sociale en emotionele) aspect onwenselijk. Ga maar na, zie je de provincie al minstens 20.000 vergunningaanvragen verwerken binnen pak 'm beet 10 jaar? Nee, dat kan anders.

SMP

Het Soort Management Plan (SMP) is beleidsdocument waarin niet op pandniveau wordt gekeken, maar naar het hele gebied. In dit geval het hele aardbevingsgebied. Het idee is dat een populatie dieren meer gebruikt dan 'toevallig' dat ene pand. De aanname is dat, mits er sprake is van geringe en tijdelijke onbeschikbaarheid van verblijfplaatsen, dit de populatie niet schaadt.

Vrij vertaald: Als we van een groep huizen, laten we zeggen 100 stuks, er niet meer dan 25 tegelijk ongeschikt maken voor de dieren, dan zijn er nog 75 panden over om uit te wijken. Dat moet voldoende zijn om de (deel)populatie in stand te houden. Vooral als er daarna meer potentie aan verblijfplaatsen is

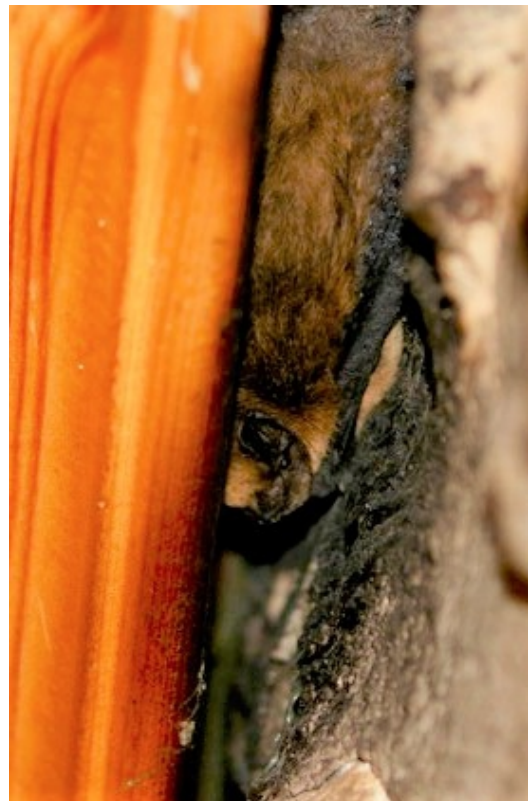
gegeneerd als er voor de versterking was.

Je snapt dat hieromheen veel uitzonderingen en voorwaarden te verzinnen zijn, maar dit is in grote lijnen het idee van een SMP. Dit document dient dan als basis voor de generieke ontheffing die verkregen kan worden. Zo hoeft niet ieder individueel geval aangemeld te worden. Dit concept bestaat een kleine tien jaar en wordt ook op andere gebieden toegepast. Denk maar verduurzamingsprojecten van woningcoöperaties. Elk SMP heeft zo zijn eigenschappen, afhankelijk van het project, het bevoegd gezag, de uitvoerder en de betrokken soorten. Die van het NCG is vooral gestoeld op gebouwgebonden diersoorten (gewervelden)

Ecologie

Het SMP staat eigenlijk nog maar in de kinderschoenen. Maar dat geldt eigenlijk voor veel zaken op het snijvlak tussen maatschappij en de biologie. We noemen het in dit geval stadse ecologie en is natuurlijk nooit alomvattend, maar je moet ergens beginnen. Sinds 2017 is de ontheffing NCG ecologie van kracht en geldt voor de volgende doelsoorten.

- Alle lokale gebouwgebonden vleermuissoorten
- Huismus
- Gierzwaluw
- Alle andere te verwachten broedvogels rondom of in een gebouw (zoals spreeuw of kerkuil).
- Sinds januari 2022 wezel en hermelijn

Elk pand waar de versterkingen impact hebben op deze dieren bevinden zich in de scope van deze ontheffing. Dat geldt dus niet voor elk gebouw. Zo wordt een woonhuis met alleen inpandige werkzaamheden bestempeld als ‘geen impact’ en valt deze niet onder de (voorwaarden) van de ontheffing omdat niet nodig is.

Het doel is om de Staat van Instandhouding (SvI), de mate waarop een populatie levensvatbaar is, aan het einde van het project minstens net zo goed te hebben, maar liever zelfs nog beter. Hoe gaat dat in zijn werk?

Onderzoek

Er wordt gebiedsdekkend een QuickScan uitgevoerd om in te schatten waar dieren zich bevinden en of er potentie aanwezig is (tijdens een visuele inspectie) voor verblijfplaatsen. Dat kunnen reguliere verblijfplaatsen zijn (zoals een los zomerverblijf van een mannetje gewone dwergvleermuis), maar ook belangrijke(re) verblijven zoals een kraamkolonie. In die laatste gevallen spreken we van maatwerk. Uiteraard worden die met nog meer zorg benaderd. Dit onderzoek is de zogenaamde nulmeting voor de monitoring die de hele periode doorloopt. Dat betekent eigenlijk dat er nadat de laatste oplevering is uitgevoerd, de veldbezoeken en dus monitoring nog even doorloopt. We weten ondertussen dat niet elke nieuwe ecologische voorziening direct bezet wordt. In 2023 komt er een tussenrapportage monitoring om deze SvI (ook in vergelijking met andere lokale en landelijke trends) in te schatten. Mogelijk worden er dan ook maatregelen verbeterd. Het is wellicht een leuk idee om deze bevindingen tijdens een lezing (al dan niet tijdens de ALV) te presenteren.

Maatregelen

Wat zijn dan die maatregelen? Er zijn eigenlijk 2 typen.

1. Het ontmoedigen of natuurvrij maken. Zo wordt preventief voorkomen dat er dieren aanwezig zijn tijdens de versterkingswerkzaamheden. Denk aan bijvoorbeeld aan het ontoegankelijk maken van de dakranden voor vogels met spouwborstels. Dit gebeurt in de minst kwetsbaarste periode (dus wanneer een soort het minst verwacht wordt op die plek). Uiteraard worden deze maatregelen na de versterkingen weer verwijderd. Het SMP zorgt ervoor dat niet teveel gebouwen tegelijk natuurvrij zijn.

2. Om het risico zo klein mogelijk te houden dat er per ongeluk en/of onzichtbaar verblijfplaatsen verdwijnen is er een generieke taakstelling die in feite voor elk pand gerealiseerd moeten worden. Dat betekent dat er gemiddeld genomen voor elk pand na de versterkingen:

3 huismus-, 3 gierzwaluw-, 1- kleine vleermuis en 0,2 grote vleermuis potentiële verblijfplaats beschikbaar moet zijn.

Voor andere diersoorten geldt een maatwerk taakstelling, waarbij de oorspronkelijk potentie als referentie wordt gezien. Dus kan er in je schuur een kerkuil zitten, zorg er dan voor dat die kerkuil na de versterking dezelfde mogelijkheid, ondanks dat ie er niet zit.

Deze potentiële verblijfplaatsen kunnen oorspronkelijke plekken zijn die worden behouden of zijn nieuwe voorzieningen. Deze nieuwe voorzieningen (evenals de natuurvrij maatregelen) worden beschreven in een openbare mitigatiecatalogus. Dit document bevat informatie die ecologen, architecten, aannemers en andere geïnteresseerden gebruiken om de voorzieningen zo goed mogelijk aan te brengen. Hier komt de ecologie echt van pas, omdat de inhoudelijke kennis grote invloed heeft op het succes van de voorziening. Een gebied waar we nog veel van kunnen leren, zowel wetenschappelijk als praktisch.

Door deze kaders aan te houden is het de bedoeling om de versterkingsoperatie door te laten gaan zonder dat de ecologie daar last van heeft. Sterker, we hopen dat we op deze manier zelfs de omstandigheden te kunnen verbeteren voor de betrokken soorten. En daar komt de rol van de klankbordgroep goed voor het licht.

4.1.3 Aanpassing gevelrand voor gierzwaluw

Aanpassing gevelrand voor gierzwaluw		Arcadis, 6/2/19	
VA-code	GZ006		
Beschrijving	Door het creëren van invliegopeningen in de gevel (onder dakrand) kunnen potentiële nestplekken onder het dak toegankelijk gemaakt worden voor gierzwaluwen.		
Doelsoorten	Gierzwaluw		
Volgsoorten	Huiszwaluw		
Neveerdoelen	Belevingswaarde		
Duurzaamheid	Permanent (> 5 jaar)		
Gebruiksadvies	Toegankelijk		
Locatie	Uitvoering	Constructie	Beheer en onderhoud
Gevel	Inbouw	Maatwerk	Geen onderhoud
Besteladres	Omschrijving product	Kostenindicatie	Prijddatum
N.v.t.	Maatwerk	N.v.t.	N.v.t.
Doelsoort	Functie	Functionaliteit	Status
Gierzwaluw	Nestlocatie	Waarneer de gierzwaluw kan binnenvliegen	Bestaande, verbeterde
Verblijf	Richtlijn	Toelichting/ opmerking	
Maatvoering	- Meerdere nestplekken geclusterd bij elkaar, openingen met minimale tussenruimte van 50 cm. - Per voorhuis 1 tot 4 vertiëven en per woningblok 4 tot 10 nesten	Meerdere nesten vanwege kolonievorming	
Invliegopening	- Breedte minimaal 350 cm ² en optimaal 800 cm ² - Horizontaal 30 x 65 mm - Verticaal 32 x 65 mm - 40 mm boven de bodem (van binnen gemeten)	N.v.t.	
Locatie	Hoekwoning direct onder de dakrim (kantpan)	I.v.m. uitvliegruimte (3m hoog 1m breed)	
Hoogte	- Nestplek op minimaal 3 meter hoogte. Indien hoger mogelijk is, heeft dat de voorkeur - Geen verkeer in uitvliegroute (anders minimaal 5 m hoog)	I.v.m. uitvliegruimte (3m hoog 1m breed)	
Verlichting	N.v.t.	N.v.t.	
Beplanting	Geen hoge beplanting in directe omgeving	I.v.m. uitvliegruimte (3m hoog 1m breed)	
Windrichting	Niet in de volle zone: gevel met noord expositie, oost expositie of in de schaduw van een dakgoot.	Nesten mogen niet te heet worden in de middagzon en tegen regeninslag	
Materiaal	- Duurzaam materiaal - Materiaal onbehandeld met chemische middelen.	I.v.m. behoud van voorziening en gezondheid inwoners.	
Optimalisatie	Meerdere nesten bij elkaar.	N.v.t.	
Bron	Actori datum	Relevante informatie	Actualisatie mitigatiecatalogus
Kennisdocument Gierzwaluw	BU12/ Juli 2017	Wettelijke leidraad mitigatie	Gebruikt als basisinfo
Artikel Gierzwaluwen nader bekijken	Wortelboer (2015)	Informatie over broedsucces van gierzwaluwen onder daken	Gebruikt als indicatie voor functionaliteit
Artikel 20 jaar gierzwaluwen inventariseren	Verkade et al., 2015	Informatie over broedsucces van gierzwaluwen onder daken	Gebruikt als indicatie voor functionaliteit
Nootblik Rapport Gierzwaluwen in regio Amstelveen	De Jong & Wortelboer, 2018	Informatie over broedsucces van gierzwaluw onder daken	Gebruikt als indicatie voor functionaliteit

Voorbeeld gierzwaluwverblijf via opening in rollaag naar ruimte onder kantpan. Bron: Arcadis.

KNNV en aardbevingen

Of klankbordgroeplid door de scrabble commissie komt, vraag ik me af, maar het dekt de lading behoorlijk. De klankbordgroep (met ook de Natuur en Milieu Federatie Groningen, VleermuisWerkgroep Groningen (VWG) en passief de Werkgroep Kleine Marterachtigen) komt 1 keer per jaar bij elkaar en laat zich bijpraten over de ontwikkelingen in dit project. Daarnaast wordt het betrokken bij eventuele wijzigingen in het SMP en/of de ontheffing. Een mooi concreet voorbeeld is het meedenken over de aanpassing van de taakstellingen ten opzichte van

flatgebouwen. In het oorspronkelijk plan werden de huismusvoorzieningen niet meegenomen in de hoge flatgebouwen. Door de scherpe blik van de KNNV krijgen de huismussen toch hun voorzieningen, op de juiste hoogte ten opzichte van het maaiveld. Andersom geldt het vraag-antwoord proces ook. Als er van de klankbordgroepliden een vraag komt, dan wordt dan serieus naar gekeken of dat binnen het project meegenomen kan worden. Zo heeft de VWG reeds extra aandacht gevraagd voor de laatvlieger en tweekleurige vleermuis.

En jij?

Zo zijn we met zijn allen bezig om onze urbane omgeving zoveel mogelijk ook natuurinclusief te houden of te maken. Een spannend veld met veel en grote belangen en uitdagingen. Met de bedoeling dat we in de toekomst nog steeds gierende krijters in de Groningse straten ervaren. Wil je meer weten of misschien wel meedenken? Geef mij dan een berichtje.

Thorhold